

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Éves ár...	18 kor.
Hegyedéves...	4 "
Holnapra előre...	
Éves ár...	20 kor.
Hegyedéves...	5 "
Védőpostán szállítva:	
Éves ár...	24 kor.
Hegyedéves...	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételévelEzeresetűség és kiadóhivatal,
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A szerkesztőség kérésre visszaküldi
vagy megőrzi a nem vállalkozik.Előfizetők és hirdetések s
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes cikkei ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 21.

Órálló!

Áll a Halászbástya fokán első szent királyunk érekszobra. Tanuja nemzete emlékezésének és érzelmének hős eleiről; emlékezésnek és erős akaratnak, mely tette vágyik.

Ezt a monumentális alkotást az állam létesítette ugyan, de a magyar lélek és művészet hozta létre!

Első megpendítője ez eszmének a magyar nemzeti lélek és írás művészenk mestere, Kaas Ivor báró volt 25 évvel ezelőtt. Akkor még fiatal lélek tüzeből pattant szikra, mely ápolásra talált a magyar művészek társaságában. Nem lett volna millió a magyar nemzet és vármegye önmagához, ha fel nem karolta volna hősenek és szentjének emlékét, holott elsőnek szívéből nőtt ki, másodikat országának mindmegannyi bástyájává tette. De nem volt magyar lélek soha érzékellen ősei tisztelete iránt, s érezte fontosságát önmagának nemzeti létünk fontartásában minden vármegye, minden vármegye adott ahoz az alkotáshoz, melynek méltónak kell lennie alkotóihoz s a nemzet első szent és hős királyának emlékéhez.

Zarándokol ma nemcsak vándor, hanem minden honfia. Király, kormánya

és nemzete. Talán néma kö és érc-halmazhoz?

Ha a virág a sírdombon az enyészetnek vágyát hirdeti, hogy új életbe törjön, az a lovasszobor élő keblekből nőtt érzelmekről beszél, csak érteni kell. Mit mond az a geniusz, mely a szent király arcáról lenéz a Dunán át a magyar parlamentre, a tudományos akadémiára és híres bazilikára? Azt, hogy földet és vizet összefoglal az igaz magyar kar, mint valamikor a négy tenger és hét halom országának idején, de csak akkor, ha keresztény és magyar s bazilikát épít imádata helyéül, alkotmányos érzelmű és független törvényalkotásában s úgy emel várat törvényhozásának, önállóan gondolkodik s megőrzi nemzeti jellegét, s úgy emel csarnokot kultúrájának.

Értsd meg nemzet, ha magyar akarsz lenni és maradni!

Amid van, az igaz, hogy címében általában mind nemzeti. Van nemzeti színházad, magyar nemzeti tudományos akadémiád, nemzeted filléreiből épült parlamented, közadakozásból emelt bazilikád. Van tehát igazi magyar lelked? Meglehet-e veled geniuszod, első szent királyod elégedve!

Ha magyar nemzeti akar lenni kulturád, előtérbe mindenütt a nemzeti jelleggel művészetben, akadémiában, iroda-

lombban, sajtóban! Ha keresztény akarsz lenni, elő a keresztény eszmékkel felfogásban és életedben, bazilikákban és hivatalokban, törvényhozásban és magánházakban, — főleg minden szívben. Ha önálló nemzet akarsz lenni, tiszteld a királyt, őrizd az alkotmányt, ez védi parlamented és országod.

Ó zarándok, ki erre jársz, ne légy közömbös, hanem illetődj meg! Első jogelődjéhez jött ma élő felséges utódja, a legjobb tanácsadóhoz és honalapítóhoz királyunk tanácsadói és kormánya, első szent királyához jó magyar nemzete.

Értsd meg te is, amit itt mindenki megtanul.

Király nemzet nélkül egy személy, erőtlenség. Nemzet király nélkül fejvesztett, önmagával meghasonlott sokaság. Kormány és tanácsadó nemzetéhez való hűség s uralkodója előtt való egyenesség nélkül szerencsétlenség mind a kettőre.

Nemzet, király és kormány az első magyar szent király lábánál. Mi ez? Egyesülése királynak, nemzetnek kormánya által első magyar szent király szellemében: a keresztény magyar királyság csarnokának teljes kiépítésében.

Ört áll a nagy honalapító.

M. I.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A Világegyetem.

(A Föld és a csillagvilág fizikai tüneteinek ismeretése. Írták Cholnoky Jenő és Kövesligethy Radó egyetemi tanárok. A »Műveltség Könyvtára«-nak 3-ik kötete. Kiadja az Athenaeum)

Büszke öntudat tölti el keblünket, ha a kimutatható kezdettől máig az ember fejlődését nyomon kísérjük. Az ember testi és lelki fejlődése szédítő utat tett meg a megszámlálhatatlan évezredek során s bár megszámlálhatatlan évezredek homályában lappang a tökéletes ember, a hit, hogy ez a tökéletesség elkövetkezik, felemel, további munkára, küzdelemre serkent. Ha ez a hit nem élne bennünk, elveszíténök élet- és munkakedvünket s elviselhetetlenül nehezednék reánk kicsinységünk, semmisségünk érzete, az az érzet, melyet a megmérhetetlen világegyetem kelt föl bennünk. A világ urainak nevezük magunkat nagy büszkén, holott ha kissé mélyebben hatolunk a Világegyetem tüneteinek vizsgálatába, a hiu álom kegyetlenül foszlik szét: hisz maga a föld, melynek lakói vagyunk, csak egy porszem a nagy mindenségben. S ha ez a nagynak látott föld csak egy porszem, mik vagyunk mink?

Sűrű verejtékcseppeket izzadva jutunk fel a néhány ezer méteres hegy tetejére. Hosszu

idő kell, míg kilihegtük magunkat, szívünk rendesen ver. Pedig valóképpen csak egy doboska tetején vagyunk. Hol van innét a Nap, mely reánk tüzi forró sugarait? Hol a Hold? A csillagok milliárdja? S mi van ezeken túl? A »doboska« tetejéről a »dombvidék« hosszú láncolatán pihen meg tekintetünk. Hegyláncnak mondjuk mi. Szemünk belefárad, míg végigjárja a sötét erdők koszorúza hegyeket, a sziklaóriásokat, látjuk, a mint messze távolban az ég reáhajlik ezekre az óriásokra s vajjon jut-e eszünkbe, hogy ezek az óriások még csak törpéknek sem nevezhetők a világegyetemben. Ha a Föld porszem, mik ezek az óriások? Hát az a síkság, melyet a hegylánczak körülöveznek? És a végtelen pusztaság, melyet szemmel láthatóan nem is határolnak hegyek? Mennél tovább nézünk, elmélkedünk, annál súlyosabb terhekkel nehezedik reánk kicsinységünk, semmisségünk érzete s végezetül még szerencsésnek mondjuk magunkat, hogy legalább némiképp ismerjük a Földet, mely ápol s eltakar s valamennyire be tudunk hatolni a folyton fejlődő tudomány segítségével a szabad szemmel és emberi találékonyság alkotta eszközök útján látható világ titkaiba; magértjük a Föld és a csillagvilág egyes tüneteinek megértését, azokat a magunk hasznára fordítjuk.

Ezt a nagy és üdvös célt szolgálja Cholnoky Jenő és Kövesligethy Radó hatalmas nagy könyve, mely méltó folytatása a már népszerűvé

lett Műveltség Könyvtára eddig megjelent két kötetének: a Technika vívmányainak és az Ember nek. A nagy feladatot megosztották egymás közt: Cholnoky a Föld, Kövesligethy csillagvilág birodalmát tárja a laikus ember álmélkodó szeme elé. Mindkét tudós író mestere a tudomány népszerűsítésének. Kedvvel, gyönyörűséggel követjük őket fejezetről fejezetre s észrevétlen gyarapodik ismeretünk s tágul látókörünk, megnyílnak előttünk eddig nehéz lakattal lezárt ajtók, megismerkedünk minden nap látható tüneteinek okaival; tüneteinekével, melyekről, mert annyira mindennapiak, azt hisszük, hogy tisztában vagyunk velük, holott ha hirtelen feltennénk a kérdést, nem tudnánk rá kielégítő feleletet adni.

A megmérhetetlen világegyetem tüneteinek tudománya maga az a végtelen nagy birodalom, ezt a birodalmat tökéletesen bejárni embernek nem adatott meg s meg kell elégednünk, ha bár nagyjában megtehetjük azt az utat, melynek ezer meg ezer kiágazása van. Ezt a nagy utat a levegőben kezdi a mi tudós vezetőnk s ez az út maga végtelennek tetsző. Megmagyarázza a levegő hőmérsékét, annak változásait, a zivatar keletkezését, lefolyását, a levegő nedvességét, a csapadékot, harmat, dér, zuzmórás köd, felhő, eső, jégeső és hó mivoltát, a villamosságot, a mennydörgést, — így jutunk az áldott Naphoz, e földön minden élet és mozgásnak legfőbb okához Mennyi meleg

& C. »HABIG« s »BORSALINO« kalapokban egyedüli raktár.

Tavaszi angol mellényekben, felöltőkben,

gummi kabátokban nagy választék.

Folytonos újdonságok nyakkenőkben.

TAVASZI ÚJDONSÁGOK megérkeztek

ROTH M. utóda

Férfi fehérneműk méret után a

1564

leggyorsabban és a legbiztosabban készíthetők.

kalap s uri divat
üzletébe.

A világhírű »Fowues« angol és különleges női
francia keztyűkben, továbbá »Humanie«
védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, külön-
leges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár.

A Szent István-szobor leleplezése.

Budapest, május 21.

Ma délután egy órakor közvetlenül a főrendiház ülése után volt a Szent István-szobor leleplezése a Felségének a királynak személyes részvételével. A két Ház tagjai, a kormány és a nagyközönség már félórával a megnyitás előtt foglalták el a helyeiket.

A király katonás pontossággal érkezett a helyszínre, ahol a miniszterelnök a kormány élén fogadta és a diszátorba kísért. Mihelyt a király megérkezett, felhangzott a karének Erkel »István király« című dalművéből, melyet az Opera énekkara adott elő.

Ezután *Wekerle* Sándor miniszterelnök a szobor elé lépett és rövid ismertető beszédben elmondotta, hogy az ország régi kötelességet ró le, mikor első szent királyának szobrot állít a magyar királyok várában, Mátyás király templomának tőszomszédságában.

Boldog lehet — ugymond — a magyar nép, hogy a magyar alkotmány megalapításának szobrát egy ezredév múltán a legalkotmányosabb király jelenlétében leleplezheti. (Hosszantartó éljenzés). A millenium esztendejében mondta ki az országgyűlés, hogy államköltészen szobrot állít Szent Istvánnak. A törvény gyors szentesítést nyert. Midőn a régen kész szobrot ma leleplezzük, hazafias gyönyörrel mondhatjuk, hogy amint Szent István maga a magyar királyság megalapítását, úgy dicsőségesen uralkodó királyunk jelenléte a szobor leleplezésénél a magyar alkotmányt egy ezredév múltával is szilárdságát és folytonosságát jelenti. Kéri ő Felsége engedelmét a szobor leleplezéséhez.

Ő Felsége a király megadta a kért jelet mire a lepel lehullott és a koronázási templom toronyerkélyéről megszólaltak a harsonák, hangosan hírül adva mindenfelé, hogy ime, a megbékült király legelső cselekedete hódolás a magyar királyság alapítójának.

ség jut a földre, hogyan oszlik meg a föld színén? Aztán következik a szelek világa, s közben egy sereg népszerű kérdés világosodik meg, többek közt a Medárdus-napi időváltás, megtudjuk, mi a legegyszerűbb barométer, mi áll az időjárás tudománya, megfejtődnek a mindennapos tünemények okai: az ég kék színe, a felhők színei, a tavak színei, a szivárvány, a ködképek, sugárkévek a lenyugvó nap körül stb. stb.

A levegőkől lejutunk — az Óceán fenekére. Micsoda életet találunk itt! Hány élet kellene csak ennek a teljes megismerésére! S mekkora tudomány a »végtelen« tenger élete, a látható tünemények nagy sokasága!

A tenger után jön a föld, a »porszem«, a melyen a »világ ura« él. Mennyi titkot rejt magában ez a porszem! Mennyi a csodálni való a felszínén! A hegyek, a völgyek, a síkságok. A mindenféle csudás alakulatok, képződések. A rettenetes vulkánok. A vulkánikus kitörések. A hegyek pusztulása. Hogyan dolgozik, pusztít az esőcsepp a hegyóriásban. Hát a patak, a csörgedező kis patak.

Hát az a »körutazás«, mit a vizek végeznek! A földön s a föld alatt. Hogyan fejlődnek a barlangok s hogyan pusztulnak. Hogyan támadnak azok a sokszor megcsudált hegyszakadékok. És itt van a források nagy birodalma.

A miniszterelnök azután felhívta a polgármestert, hogy a főváros vegye gondjaiba a szobrot és tartsa épségben a késő utódok számára.

A székesfőváros nevében *Rózsavölgyi* Gyula helyettes polgármester vette át a szobrot.

Budapest székesfőváros közönsége — ugymond a polgármester — nagy örömmel és meglepődéssel fogadta 10 év előtt a magyar törvényhozás bölcs elhatározását, hogy a honalapítás ezredik évfordulójának megörökítésére Szent István király lovasszobrát itt a Halászbástyán országos költségen felállíttassék.

A mű elkészülvén, a legmélyebb hálára vagyunk kötelezve a mélyen tisztelt törvényhozás iránt, hogy a mű létesítéséhez hozzájárulni méltóztatott. Nagy hálával és köszönettel tartozunk a magas kormánynak, hogy az emlék kivételének gondjait magára vállalta és szeretett fővárosunkat művészi kezek által alkotott kedves emlékekkel gazdagított.

Midőn a nemzeti kegyelet által Magyarország első királyának, Szent Istvánnak, a magyar királyság örök megalapítójának emelt e diszes szobrot Budapest székesfőváros közönsége nevében és annak tulajdonába ezennel átveszem; a hazafiai öröm és lelkesedés fokozott hangján ünnepélyesen kijelentem és fogadom, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósága mindig szent kötelességének ismeri a magyar nemzet és első királyának dicsőségét hirdető és a székesfőváros díszére szolgáló eme művet örök időkre kegyelettel megőrizni, ápolni és gondosan fentartani.

Legyen áldott a szent király dicső emléke!

Az opera kara elénekelt a Himnuszt, melyet ő Felsége is állva hallgatott végig. Ezután a király elhagyta a sátor és körüljárta a szobrot, miközben *Strobl* Alajost és *Schulek* Frigyeszt, a szobor alkotóit bemutatott neki. A király megjegyezte, hogy mindkettőt régen ismeri.

A szobor nehéz bronz lovasszobor. Szent István királyi jelmezben van, koronával a fe-

jén. A lovat szinte eltakarja a nagy királyi disz.

A szobor most még úgy fénylik, mintha egészen aranyból volna. A patina, melyben az idő fogja a szobrot vonni, bizonyára csak előnyére lesz.

Végül a király gyalog átment a templomudvaron és végigjárta a Halászbástyát is. A bástya alján az Albrecht-uton a király az ott várakozó kocsira szállott és visszahajtatott a Várba.

Szent István első apostoli királyunk lovasszobrának fölavató ünnepségét ma reggel fél kilenczkor megelőzte az egyházi beszentelés. Az istentisztelet a budavári koronázó Mátyás-templomban volt, amely zsúfolásig megtelt közönséggel.

A rendet *Maltás* Hugó rendőrtanácsos és *Beniczky* Tamás felügyelő vezetésével diszruhás rendőrök tartották fent. A szentély pad-soraiban foglaltak helyet *Apponyi* Albert gróf és *Zichy* Aladár gróf miniszterek, *Papp* Sándor államtitkár, *Romy* Béla min. tanácsos, gróf *Majláth* József, *Rakovszky* István, *Rakovszky* Béla, *Molnár* János praelatus, orsz. képviselő és számos előkelőség. Az ünnepi misét nagy segédlettel dr. *Nemes* Antal pápai praelatus, a budavári plebános czelebrálta s erre az alkalomra felöltötte azt a drága egyházi öltönyt, melyet I. Ferenc király koronázásakor 1792-ben viselt a szertartást végző főpap. Mise után a papság az ünnepelő gyülekezettel együtt kivonult a Halászbástyára a szobor elé, amelyről *Strobl* Alajos tanár, a szobor alkotója intésére lehullott a lepel. A közönség levett kalappal állotta körül a gyönyörű emlékművet, melyet a szertartást végző főpap ismételtelen körüljárta és beszentelt. A beszentelés, amelyenél előkelő hölgyközönség, közte gróf *Apponyi* Albertné is jelenvolt, ezzel véget ért s az ünnepelő sokaság széjjeloszlott.

A megyei tisztviselők a minisztereknél. A vármegyei tisztviselők orsz. egyesülete *Horváth* József orsz. képviselő vezetésével tegnap délelőtt 12 órakor küldöttséggel tiszteleggett dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnöknél, majd *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszternél és *Hadik* János gróf államtitkárnál. A küldöttség szónoka *Somogyi* István Nagyküüllő megye alispánja volt. *Andrássy* belügyminiszter jóakaratról biztosítja a küldöttséget. *Andrássytól* *Wekerle*hez ment a küldöttség, ki a képviselőház miniszterelnöki szobájában fogadta őket. *Wekerle* szintén biztosítja jóindulatáról a küldöttséget s kéri egyszersmind őket, hogy támogassák akkor, amikor nagyobb szabású kormányzati feladatok megvalósításáról lesz szó.

A külön vámtarifa. Vasárnap minisztertanács volt, déltől késő estig. *Wekerle* miniszterelnök referált a Hohenlohe herczeggel folytatott tárgyalásokról, amelyek a külön vámtarifa dolgában mindeddig eredményre nem vezettek. A király nem akarja. *Kossuth* kijelentette, hogy az önálló magyar vámtarifa bevezetése kelyezéséhez tárczáját köti. Hohenlohe legkö-

Értesítés

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására, hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **katonai és polgári szabó-üzletet** nyitottam, hol is legkitünőbb bel- és külföldi szövetek dus választékát bocsátom a n. é közönség rendelkezésére pontos kiszolgálás, valamint szolid árak mellett.

Tisztelettel
Grünfelder János,
katonai és polgári szabó
Nagyvárad, Szent János-utca 2.

zelebb ismét Budapestre érkezik, amikor a fontos kérdés a király elnöklete alatt újabb tanácskozás tárgyát fogja képezni.

Politikai apróságok. Wekerle vasárnap sürgönyileg kérte föl Szappanos Istvánt a korelnöklésre. A Kecskemétről érkező korelnököket megvárta a nyugati pályaudvaron. Ott szóval is tolmácsolta a nemzet közös érdekére hivatkozva kivánságát.

A király tegnap kihallgatáson fogadta Wekerlét.

Az alkotmánypárt kedd-esti vacsoráján hír szerint már a szászok is részt fognak venni.

A tulipánmozgalom eljutott a királyig. A sátor, amelyet a Szent István-szobor leleplezésénél Ő Felsége számára állítottak föl tulipánmintákkal volt díszítve. A leleplezésen a beteg Kossuth Ferencz, valamint Polónyi Géza hiányoztak csak a kabinet tagjai közül.

Három petíció. A kuriánál megjelentek a petíciók első fecskéi. Eddig három petíció érkezett be. *Bredician* Coriolán németbogsáni, *Petrovics* István nagyzerenczi és *Popovics* György lugosi mandátuma ellen. A petíciók ilyenformán nemzetiségi képviselők ellen irányulnak. Az idén előreláthatólag kevés lesz a petíció.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, máj. 21

A folyosókon.

Honvédszuronyok közt távoztak a régi képviselőház tagjai az országházából és zuhogó jégverés közben jöttek az új parlament képviselői. Az alkotmánynak ezt az ünnepnapját alaposan megcsufította az idő. Kilencz óra tájban, amikor villamoson, kocsikon gyalog megindult a népvándorlás a parlament felé, hirtelen beborult az ég s itéletnapidő következett a népbizalom letéteményeseire. A sok új mandátum porhanyó lett a zsebekben s a szépen kivásalt Ferencz József-kabátok úgy festettek, mint a korteshadjárat utolsó napján. A kedv is nagyon borongóssá vált: veri a jég a gyönyörű termést!

Az új emberek jöttek el. Csupa ismeretlen arc, amelynek az önérzete most igen szerény, az első órában. Jóformán az első egy pirosarcu gyermekifju, báró *Rudnyánszky* Sándor, akinek a bajusza sem pelyhedzik s akinek a terem ajtónállóival valószínű csatát kell vívnia, amíg beeresztik.

— De ilyen fiatal! — mormogja végül a meggyőzött teremszolga.

Justh János, *Justh* Gyula fia szintén az aranyifjuság közül való. Nagy szál, jól megtermett legény, akin szépen domkorodik az új ruhája. Kivülök is jobbról, balról a tavasz lépegget be komoly képpel az ajtókon.

— Mennyi bárendező! Mennyi csárdástáncos! — sóhajtanak fel a szép asszonyok a karzatokon, amelyeket kilencz órakor már elfoglalt a közönség s melyek zsufolásig megteltek a sok virágos kalap és az illanóan könnyű toalettek alatt szinte roskadoznak.

Fél tíz felé jön a Házba a korelnök: az öreg Szappanos István. Nagy csoport fekete ruhás küldöttség kísérté, amely elhozta Kec-

kemét város fehér selyem lobogóját. A kapuban azonban váratlan akadályra bukkantak; a deputációt nem akarták telengedni a karzatra.

— Nem lehet! Minden jegy elfogyott! — mondta *Tóth* János a korelnöknek, aki vele akarta korrigáltatni a sérelmét.

— Nem lehet?! — fakadt ki dühösen az öreg kurucz. — Na hát akkor vigye el az ördög az egész komédiát. Keressetek magatoknak más elnököt. Én megyek vissza a választóimmal.

Sarkon is fordult s nagynehezen lehetett csak kibékíteni. A kecskeméti választók persze fölkerültek a karzatokra, ott is a legelső sorba.

Háromnegyed tíz óra körül már telni kezdett a terem. A képviselők: ujak, régiek egyaránt, mind maguk elé szegzett szemmel járták a padokat.

— Hol ülök? Hol a helyem?

A névjegyeiket keresték a padokban. Az ülőhelyeket alaposan felforgatta a háznagy hivatal, amelynek tudvalevőleg egészen új alakulásokkal kellett számolnia. A függetlenségi párt a baloldaltól elhúzódott egészen a jobb közepig, ahol a néppártnak adta át a helyét. Az alkotmánypárt párt a régi szabadelvű párti helyeket foglalta el. Természetes, hogy az ülésterem képét az új emberek adják meg. Van köztük nagyon sok karakterisztikus alak.

Az ülés.

Pontban 10 órakor *Tóth* János háznagy a házszabályok rendelkezése értelmében elfoglalta az előadói széket. A függetlenségi pártból néhányan megéjlenzik. Ekkorra már elhelyezkedtek a képviselők. Színes, friss, változatos, folyton hullámozó kép.

— Tisztelt képviselő urak! — mondta. Örömmel üdvözlöm önöket, amikor az új országgyűlésre a megjelenés által engedett harmadik napon összegyűltek. Tudomásom szerint a képviselő urak között *Madarász* József a legidősebb. Kérem, foglalja el ez elnöki széket.

Madarász azonban nem vállalkozott.

— Tisztelt képviselőtársaim! — mondta. Engedjék meg, hogy ne indokoljam meg elhatározásomat, hogy sz. elnöki széket nem foglalom el. (Éljen.)

Tóth János: *Madarász* után korban Szappanos István, Kecskemét város képviselője következik. Kérem foglalja el ő az elnöki széket.

Szappanos István nagy éljenzés közben elfoglalta az elnöki széket. Allva mondta el a beszédét, melyben a tavasz virágaihoz hasonlította a Ház tagjait. Felszólította a hat legifjabb képviselőt a korjegyzőség vállalására. Báró *Rudnyánszky* Sándor volt a legifjabb. Még nincs 25 éves. Mosolyogva éljeneztek meg. Következett gróf *Bethlen* Adám, *Barcsay* Andor, *Nagy* György, dr. *Hoffmann* Ottó és ögróf *Pallavicini* György, akik még nincsenek huszonhat évesek. A többi jelentkezőkre már nem volt szükség.

Szappanos a korelnök: Egy miniszterelnöki átirat érkezett. Elrendelem felolvastatását.

Ögróf *Pallavicini* Gpörgy korjegyző felolvassa Wekerle átiratát a Fejérváry-kormány felmentéséről s a Wekerle-kormány kinevezéséről.

Ugron Gábor: Hozz járul a királyi kézirat tudomásulvételéhez. De kéri, hogy a királyi kézirat lététbe helyezzessék, hogy a megalakult Ház újból foglalkozhassék vele.

A korelnök: Ugyis így intézkedtem volna. *Nagy* György korjegyző felolvassa az egyes miniszterek kinevezésére vonatkozó kéziratot. *Eközben vonultak be az új kormány tagjai viharos éljenzés közben.* A miniszterek így helyezkedtek el jobbról balfelé:

Jekelfalussy Lajos, *Zichy* Aladár, *Darányi* Ignác, *Andrássy* Gyula, *Wekerle* Sándor, *Kossuth* Ferencz, *Apponyi* Albert, *Fossipovich* Géza. A beteg *Polónyi* nem jött el.

Wekerle eszerint a piros bársonyszékek középerre került.

Közben felolvasásra került a miniszterelnök átirata, aki újból megküldte a mult országgyűlést bezáró királyi kéziratot, amely, mint annak idején *Rakovszky* az elnöki székből mondotta »illetéktelen kezek útján« került annak idején köz tudomásra. A miniszterelnök átiratára Szappanos István korelnök az alábbi javaslatot tette: A mult országgyűlésen a képviselőház elnöke nem mutathatta be és hirdethette ki azt a legfelsőbb leiratot, mely a képviselőház felosztását tartalmazta, mert ennek átadását a miniszteri felelősség körén kívül álló tényezőre, mely a felségjogok gyakorlására befolyást törvényesen gyakorolni nem jogosult, bízta az akkori kormány; úgy hogy e leirat bejelentésének alakításában is eleve hiányzott a biztosíték az iránt, hogy ő felségének szent és sértethetetlen személye s az alkotmánynak sérthetlensége fenyegetve nem lesznek.

A bekövetkezett események ezen előzményt nem alkotható jogi hézag daczára a képviselőház felosztását bevégeztetvén tették, de az új országgyűlés az 1848. évi IV. által kijelölt törvényes időben és törvényes módon össze lett hívva. E törvényes összehívás által a jogfolytonosság helyreállított és ezt elnökileg konstátálom.

Ugron Gábor: Az elnöki javaslat nem ki-elégítő. Kéri a kéziratot a majdan megalakult Ház elé terjeszteni.

Wekerle Sándor: Már átiratában jelezte, hogy a kézirat felett a megalakult Háznak kell határoznia.

A korelnök ez értelemben mondja ki a határozatot.

Nagy György korjegyző: Felolvassa a miniszterelnök átiratát, melyben közli, hogy a király kedden déli 12 órakor fogadja a országgyűlés tagjait, hogy felolvassa a trónbeszédet.

Madarász József: Ez esetre nem kíván előterjesztéssel élni, de felkéri a kormányt, hogy ezentul adandó esetekben adjon alkalmat arra, hogy tárgyalják ezt a kérdést.

Szappanos István korelnök: A legközelebbi ülés holnap délután 1 órakor lesz, amikor itt a képviselőházban is felolvassák a trónbeszédet.

Ezzel nagy éljenzés közben bezárta a korelnök az ülést.

A főrendiház ülése.

Ragyogó képet mutatott a főrendiház ülésterme ma délelőtt. A főrendek, a főpapok diszbe öltöztek, mert az üléstől egyenesen a Szent István-szobor leleplezésére mennek. A színes képből kivált *Samassa* József biborvörös talárja, *Párvy* és *Radnay* Farkas lilaszin diszruhái, gróf *Zichy* Géza és *Zichy* Ágost fehér és zöldselyem diszmagyarjai, *Hosszu* Vazul lugosi görög-katholikus püspök diszruhája és mások.

Báró *Nyáry* Jenő háznagy gróf *Zichy* Nándort kérte fel, hogy a korelnöki széket foglalja el, aki néhány meleg szóval nyitotta meg az ülést. Korjegyzők lettek: gróf *Csekonics* Sándor, gróf *Eszterházy* Mór, gróf *Hunyady* Ferencz, gróf *Széchenyi* István és gróf *Vigyázó* Fereac.

Gróf *Csekonics* Sándor korjegyző felolvassa a miniszterelnök átiratát, melyhez a királyi kéziratokat csatolta, a Fejérváry-kormány felmentése és az új kormány kinevezése dolgában. A kéziratokat a főrendek tudomásul vették. Tudomásul vették a miniszterelnök értesítését a holnapi trónbeszéd idejéről, sőt a szertartási szabályzatot is telolvasták.

Ezzel befejeződött az ülés, amelynek jegyzőkönyvét nyomban hitelesítették is.

Alakuló pártgyűlések.

Az országgyűlés megnyitásának előestéjén mind a három politikai párt megtartotta alakuló gyűlését és megalakult a nemzetiségi párt is.

A függetlenségi párt már szombaton kezdte gyűlését, erről vasárnap már referáltunk. Vasárnap este a jelöléseket ejtették meg. Hozzájárultak a vezérek azon megegyezéséhez, hogy a két alelnök az alkotmány- és néppártból választassék. Indítványozni fogják, hogy a legközelebbi ülésszakban már három alelnök legyen (egyik a függetlenségi pártból) és szüntessék meg az alelnöki fizetéseket. A kilencz jegyzői állásból ötre jelölt a függetlenségi párt Szathmári Mórt ezuttal nem jelölték.

Az alkotmánypárt elnöke Széll Kálmánt választották meg. A koalíció változatlan fenntartását kimondották és tudomásul vették a 12 szász képviselő belépését.

Az országgyűlési néppárt vasárnap este 6 órakor értekezletet tartott, amelyen a néppárt tagjai csaknem teljes számban jelentek meg.

Megjelent az értekezleten gróf Zichy Nándor, a párt vezére is, kit királyi tárnokmesterré történt kinevezése alkalmából nagy lelkesedéssel üdvözölték.

Gróf Zichy Aladár ő Felsője személye körüli miniszter megnyitván az értekezletet, a jegyzőkönyv vezetésével Beniczky Ödönt bízta meg. Azután így folytatta:

— Igaz lelki örömmel üdvözlöm az urakat. Igaz örömünk lehet mindnyájunknak s ez először azon körülménynek köszönhető, hogy az alkotmányos állapotba visszahelyezkedve, itt újra összejöhettünk. (Lelkes éljenzés.) Másik örömünk az, hogy a mi pártunk megerősödött és meg vagyunk győződve, hogy pártunk új tagjai a régi tagokkal vállvetve, egyetértéssel fognak megvitatni mindent, amivel foglalkozunk kell (Éljenzés), hogy mindenben egyek legyünk, úgy politikai, mint baráti érzésben. (Élénk éljenzés.) Mert a baráti összetartás nagy hatással van a mi politikai tevékenységünkre is. (Ugy van! Ugy van!) Üdvözlök benneteket szeretettel és ezzel a mai nagig terjedő elnöki megbízatásomat, a pártkör egész tisztikarával együtt, ezennel leteszem. (Lelkes éljenzés. Felkiáltások: Eljen Zichy Aladár!)

Molnár János indítványára az értekezlet egyhangúlag és közfelkiáltással újra megválasztotta a pártkör elnökévé gróf Zichy Aladár minisztert és alelnökké Rakovszky Istvánt.

Ezután szavazás útján megválasztották a pártkör jegyzőjévé Nyáry Bélát és Beniczky Ödönt, házelnökké Hesz Károlyt.

Molnár János jelenti, hogy a párt részéről részt vett a koalíciós pártok vezéreinek azon értekezletén, amely a Ház elnökségére, jegyzői állásaira és bizottsági tagságaira vonatkozó jelölésekkel, illetőleg a jegyzői állásokra és bizottsági tagságokra vonatkozó pártai nyilatkozatával foglalkozott. E jelentés kapcsán, különösen alelnöki jelölések dolgában beható eszmecsere fejlődött ki.

A párt összetagja megütközéssel, sőt felháborodással tárgyalták azokat a híreket, amelyek a függetlenségi párt köréből az alelnök jelölése, illetőleg választása dolgában nyilvánosságra jutottak.

Konstatáltatott az eszmecsere folyamán az a tény is, hogy a néppárt a választási harcban az egész vonalon a legkorrektebbül respektálta választásokra vonatkozó pártközi megegyezést, míg a függetlenségi párt részéről a megegyezést a néppárttal szemben nem kevesebb mint 15 körületben megszegték, ami méltó megütközést kelt nemcsak az illető körületekben, hanem a pártkör tagjai közt is. A függetlenségi pártnak ez a magatartása irányítani fogja a jövőre nézve a néppárt eljárását. Különböző is a választásokra vonatkozó pártközi megegyezés a lezajlott képviselőválasztásokkal ugyanis lejár.

Molnár János jelentése kapcsán az értekezlet kimondja, hogy a vezérő bizottságot fentartandónak tartja.

A nemzetiségi képviselők vasárnapi első értekezlete hozta az első szenzációt. A nemzetiségi képviselők már megkezdtek az obstrukcióval való fenyegetőzést s erre formális határozatot hoztak. A nemzetiségi párt a kormányval szemben ellenzék akar lenni. Arra az esetre, ha a tisztikarban és a bizottságokban nem juttatnak a nemzetiségi klubnak helyet, már most készenlébe helyezik a vita-rendező-bizottságot. Jövőre leginkább a választási reformnál akarnak arra hatni, hogy a nemzetiségek minden korlátozás nélkül megkapják az általános titkos választói jogot. Ellenkező esetben erre is szárazon tartják — obstrukciót. A nemzetiségiek elnöke Mihályi Tivadar lett.

Megérkeztek a horvát országgyűlés delegáltjai is. A képviselőket szónoklatokkal fogadták s ők válaszukban programjukból ismertetést adtak. Igen érdekes a nyilatkozatok közül a délszláv szövetség hangoztatása, ami bizonyosan nagy vitákra ad még alkalmat.

A fehér szegfű jegyében.

Nem tudtam eddig, hogy a kalmárszellem hivatalos helyi szócsöve a Nagyvárad Napió. Abban a naiv hitben éltem ugyanis háromfartály esztendő óta, hogy érdemes laptársunk minden néven nevezendő üzérkedésre a haladó (párti) kultúra suhogó szociális ostorával sújt le. Hiszen a vörös internacionale sokat hangoztatott osztályuralma legveszedelmesebbén éppen a kalmárszellem világában hatalmasodik el. De lám! Mikor én a kufárszellem nagyvárad bokrára suhintok az írószerszám pálcájával, akkor egyszercsak kiugrik belőle nyul módjára — nagyrabecsült laptársunk. Hallottak már ilyet! Mondhatnám én megütközéssel, rossz aszfaltunk még gyatrább zsargonjában. Egy ábránddal tehát ismét szegényebb lettem s egy tapasztalással gazdagabb. Nem a szerelem tévé, hanem a merkantil világ lájbszurnálja, a N. N. (Lehet, hogy akarata ellen. Nem abszurdum ugyanis, hogy én voltam az egyedüli Jeruesálemben, akarom mondani Nagyváradon, aki a laptárs önzetlenségéről bohó álmuokat szőtt . . .)

Nos tehát a hivatalos szócső haragosan recseg, amiért mi a keresztény sajtó hasábjain a Fedák-esték ellen intézett snasz gezész ötletéből elég vakmerőek voltunk azt a köz-tudomásu tény újból konstatálni, hogy Szent László király ősi városát a kalmárszellem ma-holnap egészen kisajátítja a maga, kreatúrái és megtört gyertyagyújtogató szombatos keresztényei, a reprezentációs sábeszgjók számára. Nagyon jellemző, hogy Magyarországon minden kérdést szabad pertraktálni, mihielyt azonban ehhez a dánillatu ügühöz akar az ember nyulni, csak bizonyos halálmegvetéssel teheti. A metus judeorum talán manap már általános Magyarországon és kivált Nagy-Váradon.

Mit mondtam én? Azt, hogy a nyájas idegen a Bémer-tér czégtábláiból egyszerre megrajzolhatja a város társadalmi képét. Tudtam, hogy a kalmárszellem ellenérvül majd a káptalansorra mutat rá. Hát ez a hasonlat körülbelül olyanféle, mint a Deák Ferencz kalapjáról szóló. A káptalansoron kanonokok, papok laknak, a Bémer-tér czégtáblái sémi ellegűek. Kívül, körül tehát meg volna az egyformaság abban, hogy itt is, ott is, egy-egy társadalmi osztályt látunk. De belül, szellem dolgában ott a különbségek egész világa. Csak gondolkozzunk rajta, mit köszönhet ez

a város a bolti föliratokban megnyilatkozó szellemnek és mennyi hálával tartozik a káptalansor tradícionális áldozatkésztségének. Itt a tények beszélnek.

Aztán meg a káptalansor végre is csak egypár ház, végre is csak egy utca. Am, azt a görög idézettel emlegetett imaginárius vándort, akinek én a kalmárszellemet a Bémer-téren ad oculos demonstráltam, csak azért szerepeltem ezen a mezőnyön, mert mint ki is emeltettem, ez a legelőkelőbb. Várad-Olaszi tudvalevőleg a város mánásfartálya; ahogy titokzatosan, bártortalanul sugjuk egymásnak néha, hogy szemfüles poroszlok meg ne hallják, be ne vádoljanak a színedrium előtt — keresztény-negyed. És lám, még itt is ilyen helyzet. Amiből következik, hogy a többi forgalmas utca, tér képe még sokkal olyanabb

Kívánja talán tisztelt laptársunk, hogy az otthonába hirtvivő vendéggel folytassam a czégtábla-statisztikát például a Szent László-téren? Például a Nagypiacz-téren? Például a Zöldfa-utcán? Például a Kossuth Lajos-utcán? Vagy talán a Katonavároson kalauzoljam végig laptársunk egyenes kívánságára? Szívesen, ha parancsolja. Minél többet járunk, annál utolérhetetlenebb mennyiségben szárnyalja tul a választott nép czégtábláinak száma a káptalansori házakét. Hát még ahol nincsen firma. A pájeszes jó firmák között, a külcelkek szőlén, ahol a galicziai kaftán most bontogatja szárnyát hogy már legelső itt fölnövekvő generációjával magas régiókba röpülhessen.

Aki üvegtető alatt lakik, ne hajigálózék kövel. A grosswardeini kalmárszellem szócsöve is jobb teszi, ha nem emlegeti teszem a kanonokokat abban a tiszteletlen tónusban, ahogy most irt róluk. Ez a hangnem utóbb is gondolkodóba ejti a város keresztény közönségét, amely végre is észre fogja venni, hogy a merkantilizmus ma-holnap egészen leigazza, ha még most sem szervezkedik.

Még egy kis felnöttek oktatását is végzünk ehelyütt. Laptársunk provokálta.

Mikor az egyszeri parasztleányt véletlenül oldalba lökték a városban, azt mondták neki, hogy pardon. Mire a jól ismert felelet:

— Pardon ám az öregapád!

A kalmárczikk is azt gondolja, hogy az a két görög szó valami gyalázatos antisémi becsületsértés. Valóban gyönyörnek is sok ekkora korlátoltság.

Frenetikusán sajtóhiba nélkül Ó kseim, angellein, magyarul szószertint: Vándor add hírül. Nos igen. Add hírül, mondd el otthon, mit láttál Nagyváradon a Bémer-téren és egyebütt.

Aki, minap már részletezett okokból, nem dühöng az érettségi ellen, mint teszem azt laptársunk, aki valamennyire belekóstolt diákorában a hellén klasszikusokba, bizonyára hallotta hírét a keoni Simonidesnek, aki a termopilei epitáfiumot írta. Aki ezt tudja, az föl ismeri a két görög szót is egyszerre átlátja, hogy itt nincs szó fenyegetésről és nincsen szó titokzatosságról. Hogy azonban a polemizáló organum kifejezését kellőleg értékeljem, a klasszikus műveltségű olvasó bizonyára azt is látni fogja, hogy — a bárgyuság, ó, az igen is megvan. Már tudniillik laptársunk részéről. Hiszen szellemi nivóját eléggé kvalifikálja ez a két igénytelen idegen szó, amely egyszerre zarbarba hozta egész táborukat.

Laptársunk egyébként haragszik miránk, de még jobban a tulipánra. Mi azonban nem

haragszunk a Nagyváradi Naplóra. Az ő ismert harczmodora maholnap legjobb kertésze lesz nemcsak a tulipánnak, de még — a fehér szegfűnek is. (h.)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jun. 3. A nőegylet pünkösdi ünnepélye.

A szegényügy rendezése.

A szegényügy nehéz kérdésével foglalkozott tegnap a városi pénzügyi szakbizottság, Rimler Károly polgármester elnöke alatt. Kiss Dávid törvényhatósági tag beadványa folytán került szónyegre a kérdés. Rimler Károly polgármester felhozta szinte legyőzhetetlen nehézségeket, amelyek az egész országban lehetetlenné teszik az alapos rendezést. A város évenként 14341 kor. segélyt ad ki 341 segélyezettnek. Leghelyesebb megoldás az volna, ha a teljesen munkaképtelen nagyváradi szegényeket elhelyeznék szegényházban, az idegenektől pedig megtisztítanák a várost. Bécsben a szegényház mellett is vannak koldusok. Ő a Bottó-féle hagyatékot akarta a szegényügy rendezéséhez felhasználni.

Dr. Hoványi Géza rámutat, hogy mily sok jótékony intézmény van Nagyváradon s éppen ezek folytán nem oly égető kérdés itt a szegényügy rendezése. Az a baj Nagyváradon, hogy sok a szemérmetlen koldus, akik dolgozhatnának. Az üzletszerű koldulást kellene megakadályozni. Ehhez kellő számú rendőr szükséges. A valódi szegényt elláthatják itt is.

Mihelyi Adolf lehetetlennek tartja a szegényügy rendezését. Ha megszorítják a koldulást, a bűnügyek fognak szaporodni. Sehol nem találjuk párját a nagyváradi jótékonyaságnak oly nagy az, de azért a szegénységet csak enyhíteni is nagyon nehéz. A bevándorlás akadályoztassék meg s már igen javul a helyzet.

Kiss Dávid különösen az elzúllott gyermekek megmentését tartja fontosnak. Eseteket hoz fel, hogy előkelő családok gyermekei teljesen elzúllottak. A szegény előregedett és munkaképtelen iparosokról is kellene gondoskodni. Koldusfíllér, vagy más hasonló adózást kellene behozni ezeknek a kérdéseknek a megoldására. Az elzúllott gyermekek megmentésének ügyét adják ki pl. az iskolásoknak, hogy adjon javaslatot. Az iskolásokban vannak a neveléssel foglalkozó férfiak.

Dr. Molnár Imre hosszabb, remek beszédben fejtette ki álláspontját a szegényügyben. Kimutatta, hogy ha minden foglalkozási ág produktív lenne, akkor meg volna oldva a szegényügy, amelynek okát még a megváltozott gazdasági visznyokban is kell keresni. Nálunk a célznak megszüntetésével a munka teljesen szabad lett, de az így keletkezett érdekharcban a munkások zöme nem tudott megállni. Felmenti, hogy már Bismarck hangsúlyozta, miszerint az állam köteles gondoskodni az igazi szegényről, majd rámutat, hogy Németország mily hatalmas szervezeteket létesített a munkások védelmére. A magyar állam is sokat tett az utóbbi 10 évben e tekintetben. Nagyvárad előtt kalapot emel, annyi a jótékony intézmény. Erősen ki kelt azonban a szemérmetlen szegények ellen, akik dologtalanságból élnek. Ezeknek nem ad semmit, de az igazi szegények gondozására végtelen áldozatokra is kész. Nem vigasztalan nálunk a helyzet, de sok a visszaélés.

Gerő Armin azt a hibát látja itt, hogy sok a jótékony egyület, de nincs közöttük érintkezési pont s így a kapzsis, szemérmetlenek kihasználják a jótékonyaságot. Ismerteti az általa benyújtott szabályrendeletet, amely szerint a helyi igazi szegények koldulási engedélyt nyerének. Külföldi példára egy szegényügyi bizottságot kellene alakítani, amely összeköttetésbe lépne az összes jótékony intézményekkel. Ezt indítványozza.

Dr. Pácz Sándor a szegényügyi bizottság létesítését helyesli. A szakbizottság abban állapodott meg, hogy a szegényügyi bizottság megalkotását figyelmébe ajánlja a városi tanácsnak.

* **Személyi hírek.** Demkó György dr egyetemi professzor és Dudek János dr egyetemi tanárok, mint vasárnap már említettük Nagyváradra érkeztek Karácsonyi János dr kanonok látogatására. Két napig időztek itt, mely alatt kirándultak a Püspök-füldőbe, megtekintették a város nevezetességeit, a székes-egyház, muzeumot stb. s tegnap délután visszautaztak Budapestre. — Bárány Gerliczy Ferencz nagybirtokos, a nagyváradi Kath. Kör elnöke, ki hosszabb ideig betegen feküdt édes anyja házában, betegségből felgyógyulva Budapestre utazott. — Szegedy Györgyné szül. Gerliczy bárónő Nagyváradra érkezett.

* **Uj királyi tanácsos.** A király a miniszterelnök előterjesztésére Nagy Lajosnak, a közigazgatási bizottság segédhivatali főigazgatójának, buzgó szolgálata elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

* **Wolafka Nándor dr v. püspök állapota.** Kedvezőtlen hír járja. Néhány nappal ezelőtt kedvezőnek mutatkozott Wolafka Nándor dr állapota. Most azonban távirati jelentés után azt írják, hogy gyógyulásában fordulat állott be, s állapota rosszabbra fordult. Testvéröccse el is utazott betegágyához Budapestre, a debreczeni hívek pedig naponként nyilvános könyörgéseket tartanak az oltárszentség előtt kedvelt lelkipásztoruk gyógyulásáért. Teljes szívvel-leléssel óhajtjuk, hogy e könyörgéseket meghallgassa a Mindenható.

* **Czankl brigadéros és a magyar nyelv.** Mult hetekben nagy port vert fel az összes lapokban Czankl brigadéros esete, akitől azt híresztelték, hogy megtiltotta a tiszteknek a magyar beszélgést. Czankl egyéniségét és gondolkodásmódját ismerve, ez a híresztelés eleve is hihetetlennek látszott. Mostanában véletlenül tudtuk meg, mi volt a híressé lett eset magva?

A gyakorlótéren egyik 37-es tartalékos tiszt így vezényelt:

— Tűzeln! egyenest! cél az a nagy fa, stb.

A brigadéros figyelmeztette a tartalékos tisztet, hogy szabályzatellenesen vezényel, mert a közös hadseregben ma érvényes szabályzat szerint a magyar nyelvnek csak ennyi helye van a vezénylésnél:

— Schiessen, gradaus, cél az a nagy fa stb.

A schiessen, gradaus a közé a híres 82 vezényszó közé tartozik, amelyeket ma a közös hadseregben németül mondani muszáj, épp úgy, mint a hogy a horvát honvédségnél horvátul mondják. A míg a német vezényleti nyelv fennáll, Czankl brigadéros nem nézhette el, hogy egy alantas tiszt a honvédszabályzat szerint vezényeljen, mert akkor kellemetlenséget szerzett volna magának is. Így pedig simán, egy figyelmeztetéssel elintéztetést a hazafias lelkesedés kitéréséből származott esetet.

Egyébként Czankl brigadéros azok közé a tábornokok közé tartozik, akik magyarul beszélnek mindig, amikor csak alkalmuk van rá. Honvédtisztekkel mindig magyarul érintkezik s a magyar ur társaságnak kedvelt alakja. Hogy a rangjához ragaszkodik, az természetes; de épp úgy ragaszkodik a magyar nyelvhez is.

Ha csupa ilyen generális volna a közös hadseregben, akkor nem kellett volna a magyar vezényszó miatt egy magyar tisztet éppen neki leinteni. De mikor éppen a miatt leintettek már nagyobb urak is nagyobb urakat is!

* **A 11-ik gyógyszerár.** Tegnap egy újabb kérvény érkezett be Nagyvárad városához a tizenegyedik gyógyszerár engedélyezése tárgyában. Tóth Kálmán nagyváradi lakos, okleveles gyógyszerész Kert-utcán óhajtja a tizenegyedik gyógyszerárt berendezni.

* **A temesvári sztrájk.** Temesvárott tegnap az összes munkások beszüntették a munkát minden szakmán és sztrájkba léptek. A városban általános az izgalom.

* **Örült a királyi palotában.** Tegnap délután fél 1 órakor egy Tiefenhaimer nevű öreg svábparaszt jutott be a budai várpalotába, ahol követelte, hogy a király elé vezessék, mert kérvényt akar átadni. Az öreg svábot átadták a rendőrségnek, ahol megállapították róla, hogy örült.

* **Névváltoztatás.** Kuhn Lőrincz nagyváradi lakos vezetéket nevét Kovács-ra változtatta.

* **Csendőrlétszám emelés.** Az utóbbi időben több eseményből kifolyólag bebizonyosodott, hogy egyes helyeken a közbiztonság megvédelmezésére a jelenlegi csendőrlétszám elégtelen. Mihelyt valami mozgalom támadt valamely községben, a csendőrség mellé katonai karhatalom kirendelése vált szükségessé. Különösen veszélyben volt a közbiztonság a nemzetiségiaktól lakott területeken, így a belényesi járásban. Az utóbbi idők eseményei, a lázítások, s a sok panasz, mely a közbiztonság veszélyben forgását jelezte, arra indították az alispánt, hogy egyelőre a belényesi járás csendőrségi létszámát emelje. Most a budapesti III. kerületi parancsnokság értesítette az alispánt, hogy a felemelt létszámú csendőrség május 18-án megkezdte a szolgálatot. Igen helyén és idején való lenne, ha most már tétetnének intézkedések hasonló célból az élesdi járás csendőrségének létszámemelésére is. Élesden is olyan a közbiztonság, hogy annál csak a belényesi rosszabb. Emellett bizonyított az a mozgalom is, amely egy század katonaságnak Élesden történő letelepítésére irányult.

* **Az esküdtek alaprajstroma közszemlén.** Az esküdttörvényságról szóló 1897. évi XXXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 3300—1898. sz. bel- és igazságügyi rendelet 4. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy mindazok, akik az alábbiak szerint esküdtképességgel bírnak f. évi május hó 23-tól 25-ig a polgármesteri hivatalban az 1907. évre érvényes lajstromba leendő felvétel végett személyesen vagy megbízottjaik által jelentkezzenek. Az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 4. §-a értelmében esküdtképességgel bír a város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó esztendőben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon iránt és olvasni tud és évenként legalább 20 korona állami adót fizet, amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra tekintet nélkül köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos; továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül, aki a középiskolai záróvizsgálatot letette. Nagyvárad, 1906. évi május hó 19-én. Rimler Károly polgármester, mint az összeíró bizottság elnöke.

* **A Szigligeti szoborra.** A Szigligeti-szobor bizottság buzgón fáradozik, hogy a magyar színműirodalom megeremlítőjének Szigligeti Edének szobra mielőbb felállíttassék a róla elnevezett fehér ház előtt. A kibocsátott gyűjtő-ívekből már egy pár visszaérkezett a bizottság elnökéhez, dr. Hoványi Gézához, a melyeken a következő adományok folytak be: A nagyváradi takarékpénztár 100 K, nagyváradi műtrágyagyár 100 K, Winkler Lajos polgáriiskolai igazgató ivén: Buday Alajos, Varga Gyula, Oó Dezső, Kovács, Bátky Zoltán, Feliczius Alajos, Molnár Béla 1—1 K, Vinkler Lajos 2 K, összesen 9 K. Eddig befolyt 209 K. A szoborbizottság ezután is felkéri a gyűjtő-ívtartókat, hogy a gyűjtőíveket a begyűlt összegekkel együtt dr. Hoványi Géza elnökhöz mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Azt hisszük,

hogy a gyűjtés megnézze azt az eredményt, amit a szoborbizottság méltán elvárhat. Szigligeti emlékének tartozik mindenki azzal, hogy meghozza tehetségéhez mérten az áldozatot, a kiváló férfi maradandó emlékére. Kétszeres kötelesség járul Nagyváradi városára, aki új színháza homlokára az ő nevét vésette. Igazán kiegészítő része lesz a szobor a mi szép színházunknak. Nincs közöttünk senki, aki lelke mélyéből ne gyönyörködött volna már számtalanszor Szigligetinek a magyar lélek, gondolkodás, a faji jellemvonás igaz megnyilatkozásán, amelyeket a magyar színműirodalom igazi atyja varázsolt a színpadra. Nagyváradi közönsége halás lesz s adományaival igyekszik ezen halálját leróni.

* **Beiktatás.** Gróf Mikos János plébános tegnap nagy ünnepélyességgel iktatták be Székelyudvarhelyen. Az egyházi szertartást Zomora Dániel kanonok végezte. Délben disztribúció volt.

* **Jégverés a megyében.** A gyakori esőzés amilyen jó hatással van a vegetációra, annyi kárt tesz egyes helyeken a jégese, mely eddig még elkerülte Nagyváradot. Vasárnap kora délután ismét óriási zápor volt. A tenkei járásban azonban a nagy zivatar mellett óriási jégverés volt. Különösen Belfényér és Fekete-győrös határában diónagyságu jég esett, amely óriási kárt tett a vetésekben.

* **Halálozás.** Perlesz Józsefné, szül. Munk Jolán tegnap rövid szenvedés után elhunyt. Temetése kedden délután fél 5 órakor lesz dr. Munk Béla kapuczinus utcai házából.

* **Baleset — és panasz.** A nagyváradi villamosvasuton tegnap könnyen végzetessé válható baleset történt. Délelőtt a Nagypiacz-tér mellett levő volt Széna-utcán haladt a 7-es számú villamos kocsis s mellette ügött két kerekű könnyű kocsiján Középpessy Kálmán p.-tamási birtokos. Mikor Kolozsvári-utcán a Nagyhid felé vezető Baross-utca torkolatához értek, Középpessy Kálmán egy merész fordulattal és kocsijával keresztül akart jutni a pár lépésre közeledő villamos kocsis elé. Az utolsó pillanatban, mikor már látta, hogy nincsen menekülés, Középpessy Kálmán birtokos kiugrott a kocsiból s így megmenekült. A kocsit azonban elütötte a villamos s a lóval együtt néhány méterre taszította a síneken. A villamos kocsivezető odaadó, buzgó éberségének lehet köszönni, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. A kocsis és a ló némileg megsérültek. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy egy panasz is érkezett hozzánk tegnap avillamos vasut ellen. Egyik előkelő nagyváradi család magánfogaton hajtatott a honvédapródiskola ünnepélyére szombaton alkonyat fele. A fő-utcai volt honvéd laktanyán túl állott villamos kocsit elkerülte a magánfogat s jó ügésben haladt, amikor a kocsiban ülők azt látták, hogy a villamos kocsis megindult. Egy ideig rendesen haladt, míg egyszerre, éppen a legveszélyesebb ponton, a Várady Zsigmond háza mellett, meggyorsította menetét s pár pillanat alatt neki ment a házak mellett haladó magánfogat sarkának. Csak akkor állott meg a villamos, mikor a kocsis már recsegett, sárhányója eltört s a fedélrartó vaskar kilazult. Ugy tudjuk, hogy a szerződésben ki van kötve, minő sebességgel szabad a Fő-utczán hajtani. Mi szükség van arra, hogy legveszélyesebb utakon jól ügött lovaknál gyorsabban közlekedjenek a kocsik. A 10. sz. villamos kocsival történt ez az eset.

* **Kipusztulnak a fák.** A Fő utca rendezésével egyidejűleg kiakarták irtani az összes hársfákat, de a törvényhatóság nem ment bele, hogy a remek fák kipusztíttassanak. A burkolási munkálatok azonban olyan jóakarattal lettek keresztülvive, hogy mégis kipusztulnak ezek a gyönyörű fák. A főmérnök tegnap jelentést tett a tanácsnak, hogy az Uj sor és Lukács György-utca közötti részen a Fő-utca jegenye és hársfái pusztulnak, száradnak, mert a terület fel lett töltve, az ottani széles árkot pedig betömték.

* **Hűtlen cseléd.** Bogdán Antalnén Pecze-utca 30. sz. a. lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy Papp Erzsébet nevű cselédleány 13 korona pénzét nyitott fiókból ellopta. A panasz alapján a rendőrség a nevezett cselédleánynál megmotozás alkalmával több más lopásokból eredő tárgyat is talált. Papp Erzsébet lezárattott s a nyomozás befejeztével a kir. járásbíróshoz át fog kísértetni.

x Kellemes nézni, azt a nagy vevőkört mit állandóan lehet látni Háass Manó Zöldfa utcai üzletében, ezt méltán meg is érdemli mert sehol olyan olcsó árban nem lesz árulva, mint ottan.

IRODALOM.

A **Religio** 12-ik számának bevezető cikke *»A kath. program és még valami«* értékes gondolatokat tartalmaz az országos tevékenység hiányának legfőbb okáról, a felülről jövő országos irányításról. Király Pál *»Adalékokat közöl — a Szentírás régiségtanához«* I. közleményében a könyvkémertékről, Noé bárkájának sikerült utánkészítésével tett kísérletekről s a szentírás és tudomány állításairól az ékíratos írásnak Mózes idején való elterjedtségéről. *»Az alapokról szóló törvénytervezet«* VI. része folytatja nagyméretű korfésztés keretében jogi fejtegetéseit. *Török Mihály dr.* *»Az anyai méltóság a kereszténységben«* érdemleges fejtegetéséhez adja I. részben női természet leírását életani és életkani szempontból. *»A magyar baptisták.«* IV. részben folytatja az ujdonsült vallási szervezetnek apróra bonczoligató kritikáját. *»A tankönyv revízió«* külön bizottság létesítését sürgeti az engedélyezettek között is szellem és módszer szempontjából legajánlatosabbaknak talált tankönyvek megállapítására. Egyházi világ krónikát írt —y—la. Az irodalom rovata részletes s jól megérdemelt dicséret bírálatot nyújt *Kardosy János dr.* *»Magyarország egyháztörténetéről«*; továbbá ismerteti Jules Meline francia földművelésügyi miniszternek magyarra fordított könyvét, *»Vissza a faluba«* végül megdicséri tájékoztatójában Velics Antal, orvos drt, hogy világi ember létére is foglalkozik a társadalom keresztény megújulásának kérdésével *»Keresztény irányeszmék«* című röpiratában. Befejező a *»Telefon.«* A Religio szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, IX. Ferencz körút, 39. Előfizetési ára egész évre 12 korona.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedden: Bajusz.
Szerdán: Koldus gróf.
Csütörtök: Titok. Ujházi Ede vendégjátéka.
Péntek: Ibolyafaló. Ujházi Ede vendégjátéka.

Szombaton: Crapton mester. Ujházi Ede vendégjátéka.

Vasárnap: délután Gül-baba. Este: Lebonard apó. Ujházy Ede vendégjátéka.

Az új naíva. Két naivánk szökött meg eddig, de mind a kettőt sajnáljuk tegnap. Radnai Zsuzsika nem tehetségtelen, de nem naivának való. Hiányzik nála mindjárt a külső megjelenésnek az a bája, a mi a naivának még kisebb tehetség mellett is (l. Baracsi Rózsit) felsikert biztosít.

Előadás képessége is kevésbé hajlik a gyöngédség, a bensőség, a melegség felé. Organuma erőteljes, de az érzékes részletek kidomborítására nem képes. Ennyit lehetett róla megállapítani a Csöppségben, a melyben Barna Mariskának határozottan szebb sikere volt.

Kíváncsian várjuk Radnai Zsuzsika további fellépéseit, amikor talán több rátermett-

séget fog elárulni a színészi tehetség és temperamentum mellett speciálisan a naíva szerepkörébe is. Eddig még nem tartjuk vissza az elődei példájának követésétől; végleges ítéletünket egyelőre fenntartjuk.

EGYESÜLETEK.

Orvosok konferenciája. Az Országos Orvosszövetség nagyváradi fiókja e hó 24-én délután 5 órakor választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat Popovics Miklós dr. titkár meghívja.

Igazságszolgáltatás.

A strázsa.

Igen érdekes ügyben kezdte meg tegnap a tárgyalást egy hónapi szünetelés után a nagyváradi esküdtszék. Gitye József már régebbi óta haragosa volt Oltyán Tógyernek és Oltyán Péternek. Ez a Gitye József ugynevezett strázsának lett kirendelve a bikácsi utra, hogy az állatok behajtását Bikácsra megakadályozza, mivel ott akkor száz és körömfájás volt az állatok közt. Öregember lévén, a vén strázsának nem engedelmesskedett senki. Az öreg hiába állott a lovak elébe a szekér tulajdonosa közé vágott a lovaknak s Gitye leg-
többször a földre esett. Egy ily esése alkalmával ruhája fennakadt a szekér egy részében és az mintegy 15—20 lépésre vonta maga után. Egy másik esetben meg ostorral is megtámadták az öreget és alaposan helybenhagyták. Gityének e sok bántódásra éppen kapóra jött az Oltyán testvérek megjelenése. Oltyánékkal az öreg strázsa jóllehet tudta azoknak erejét, mégis megtámadta őket a nála lévő vasvillával. Oltyánék lefegyverezték az öreget.

Tehetetlen bosszújában feljelentéssel élt. Időközben Gitye vérmérgezésben meghalt. E halálozás természetszerű következménye volt az említett bántódások által keletkezett sebek gyógyítási elhanyagolásának. A haláleset csak súlyosbító körülmény volt a feljelentés által keletkezett vizsgálatnál. A törvényszék azonban nem látta teljesen bebizonyosultnak azt, hogy e sérüléseket csupán az Oltyánékkal történt összekapás alkalmával kapta Gitye, mivel több tanu eskü alatt bizonyította, hogy Gitye hivatása teljesítésében több esetben megsérült. Ennek eredményeként a törvényszék felmentette Oltyánékat a vád alól. Az ügyész felbevezése folytán az ügy az esküdtszék elé került, mely tegnap tartotta meg a tárgyalást. Ítélethozatal csak ma délelőtt 9 órakor lesz.

KÖZGAZDASÁG.

A »Régi Takarékpénztár« alakuló közgyűlése.

A szépen fejlődő Rét városrészt az utóbbi időben nem csak kulturális, de gazdasági téren is tényezőjévé vált közéletünknek. A városrészt régi közóhaja ment teljesebbé vasárnap, amikor 200,000 korona alaptőkével megalakult a »Régi Takarékpénztár Részvénytársaság«.

A szép remények között meginduló pénzintézet alakuló közgyűléséről a következő részletes tudósításunk számol be:

A »Régi Takarékpénztár Részvénytársaság« vasárnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlését a részvényeseknek rendkívül nagy érdeklődése mellett.

Csák Máté elnök a közgyűlést szép szavakkal nyitotta meg s miután konstálta, a határozatképességet, Grósz Sándort kérte fel a tárgysorozat 1-ső pontjának előterjesztésére, a jegyzőkönyv vezetésére pedig Dr. Váradi Ödön intézeti ügyészt.

Grósz Sándor előadó bejelenti, hogy az

alaptőke kellő aláírás és befizetés által biztosítva van.

Ezután dr. Olasz Béla majd folytatódott Balogh Károly az alapszabálytervezetet olvasták fel, mely azzal a módosítással lett elfogadva, hogy az intézet tisztviselői számára nyugdíj intézet létesítendő. Miután ez megtörtént az elnök az alakuló közgyűlés egyhangú határozata alapján a Réti Takarékpénztár Részvénytársaságot megalakultnak jelentette ki. Indítványára Nadányi Károlyt egyhangú lelkesedéssel az intézet elnökévé választották meg, akit az alakuló közgyűlés további vezetésére Sas Ede, Dr. Olasz Béla és Balogh Károlyból alakult küldöttséggel keresték fel Nadányi Károlyt, megjelenésekor Csák Máté rendkívül lelkes szép beszédben üdvözölte, kiemelve, hogy szeretettel és a közhalom teljes nyilvánulásával választotta meg őt az intézet diszelnöki állására s mikor üdvözlö, kéri, hogy ez elnöki tisztet annál is inkább fogadjon el, mert ezen intézet nemcsak a részvényeseket, de humánus alapon a társadalmat is hűségesen akarja szolgálni.

Folytonos éljenés között Nadányi Károly köszöni a bizalmat s tartalmas beszédben kifejti, hogy ha a részvényesek azt hiszik, hogy munkájával az intézet érdekeit előmozdithatja, úgy legfőbb törekvésének fogja ismerni, hogy a bizalomra teljes mértékben rászolgáljon.

Ezután Nadányi Károly elnöklete alatt az igazgatóság és a tisztikar kinevezését vették tudomásul, majd a felügyelő bizottságot és az igazgatótanácsot alakították meg.

Igazgatók lettek Csák Máté elnöklete alatt Baumeister Ernő, Friedmann Benő, Fröhlich János, Grósz Sándor, Hann Lajos, Nemes Gyula, Dr. Olasz Béla, Pander Sámuel és Dr. Váradi Ödön.

Felügyelő bizottsági tagok: Egri Rezső, Dr. Erdős Adolf, Jerzsák István, Sas Ede, Schwartz Gyula, Szűcs Izso, Udvarhelyi Béla.

Az igazgató tanács tagjaiul meg lettek választva: Balogh János, Bleich Bernát, Bumbera István, Cseprega Miklós, Dr. Demetrovits Elek, Grósz Dezső, Grünvald Jenő, Haász Manó, Havas Zsigmond, Hegedüs Károly, Hollósy Dezső, Jakab Jakab, Dr. Kassay Kálmán, Kiss Dávid, Márkelio János, Match István, Dr. Matolay Károly, Dr. Medvigy Gábor, Molnár Lajos (agrár), Mózes Imre, Németh Sándor, Oppenheim Mór, Ostváth L., Petry Gy. és János Reményi V. Reich A. és Sándor, Rosinger Márton, Rutter Emil, Schreier Zsigmond, Schwartz Arthur, Schwartz Miksa, Steiner H. Ferencz, Szatmáry Király Andor, dr. Székely Adolf, Szondy Vilmos, dr. Szöllősy Ernő, Vidovich Béla, Vitkó Vilmos, Weisz Andor, Zách János. Az intézet tisztviselői lettek: Grósz Sándor vezérigazgató, dr. Várady Ödön és dr. Olasz Béla ügyészek. Árvay Dezső könyvelő és Mathezer Sámuel pénztárnok.

A választások után Molnár Lajos (agrár) emelkedett, szép beszédben fejtegette az intézet nemes hivatását s indítványára közgyűlés a kezdeményezőknak, valamint az alapítóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, az alapítóknak a felmentvényt megadta.

Városunk e legújabb s biztató auspiciumok között meginduló pénzintézete július hó 1-én fogja működését megkezdeni.

Értéktőzsde.

Budapest, május 21.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	670.—
Közüti vasut	— — —	594.—
Városi villamos vasut	— — —	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, május 21.

Buza okt.	— — —	16.82
Rozs okt.-re	— — —	17.12

Tengeri április 1906	— — —	14.—
Zab ápr.-ra	— — —	13.64
Repeze aug.-ra	— — —	— — —

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 május 21-én.

Magyar aranyjárdék 40/0	— — —	114.40
Magyar koronajárdék 40/0	— — —	95.67
Magyar keleti vasuti államkötvény 40/0	— — —	86.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 40/0	— — —	96.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — —	98.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	— — —	2.14
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	158.—
Osztrák járdék papírban	— — —	99.60
Osztrák járdék ezüstben	— — —	100.90
Osztrák korona járdék	— — —	117.75
Osztrák járdék aranyban	— — —	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	99.70
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.80
Magyar hitelbank részvény	— — —	788.75
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	690.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	681.50
Német birodalmi márka	— — —	117.30
London vista	— — —	240.55
Páris vista	— — —	95.52
20 márkás arany	— — —	23.46
20 frankos frankos (Napolendör)	— — —	19.10

NYILTÉR.

Uj étterem és sörcsarnok.

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet teljesen újjáalakítva, kibővítve és külön polgári sörcsarnok-

kal a legmodernebbül berendezve,

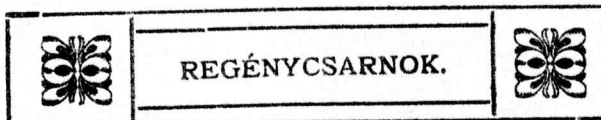
megnyitottam.

A mikor városunk e legújabb helyiségeit óriási áldozatokkal nem kimélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. é. közönség szíves támogatását.

Tisztelettel

Öz. Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villásreggeli.
Folyton frissen csapolt Dreher sör!

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irt: Gorkij Maxim 78.

Az emberke most eldobta a tollat, az asztalra borult, az ujjával dobolt s halk hangon énekelt:

Foma sóhajtott s így szólt:
— Ha egy kis savanyuvizet kaphatnék. Nem lehetne?

— Oh — mondta a kis emberke, fölugrott helyéről s a divánhoz rohant.

— Jó reggelt, pajtás! Savanyuviz? Hogyne? Konyakkal?

— Igen, — mondta Foma, megszorította száraz, forró kezét, amelyet a kis ember feléje nyújtott s az arcába tekintett.

— Jegorovna — kiáltotta most a kis em-

ber, miközben Foma felé fordult s így szólt:
— Ismersz-e Foma Gorgyejev?
— Emlékszem, hogy valahol találkoztunk.
— Négy éven át... De már régen volt. Jesov vagyok.

— Oh Istenem! — mondta Foma csodálkozva. Felült a divánon. Te vagy?
— Igen. Én vagyok.

Jesov arcza eltorzult s kezével a mellét tapogatta.

— No de ilyet! — mondta Foma elnyújtott hangon. Hogy megöregedtél! Hány éves vagy?

— Harmincz...

Fomának fájt, hogy ezt a vidám s élelmes eszü iskolatársát ilyen nyomorult lakásban kellett vizionlátnia. Ránézett, szomorúan pislogott s látta, hogy Jesov arcza is eltorzul, szemeiben pedig lánggal ég az idegesség. Jesov most bontotta ki a selters-vizes üveget, hallgatott, miközben az üveget térde közé szorongatva hiába igyekezett kirántani belőle a dugót. Erőtlensége meghatotta Fomát.

— Igen, az élet téged is megviselt. Pedig te sokat tanultál. Ugy látszik, hogy a tudomány sem ér sokat — mondotta Gorgyejev tündödvé.

— Igyál! — mondotta Jesov, — aki a fáradságtól egészen halvány volt s feléje nyújtotta a poharat. Aztán a homlokát dörögölte, Foma mellé ült a divánra s így szólt:

— Hadd békén a tudomány! A tudomány isteni ital... egyelőre azonban még nem forrott ki s nem érett a használatra, mint a pálinka. A tudomány még nem elég érett arra, hogy boldogítsa az embereknek, akik sokat kószolgatják, csak a fejük fáj tőle. Miért iszolyan ügyetlenül?

— En? Hát ugyan mit tegyek egyebet? — kérdezte Foma mosolyogva.

Ha ezt a kérdéset összefüggésbe hozom avval, amit tegnap mondtál, úgy érzem, hogy te nem találsz valami tulsok örömet az életben.

— Oh, — sohajtott Foma mélyen s fölálit a divánról. — Milyen életet folytatok! Esztelenség... egyedül élek... nem értek semmit... és mégis akarok valamit... legjobb szeretnék mindent leköpní és elsülyedni! Ha szabadulhatnék... Olyan szomorú vagyok!

— Ez érdekes — mondta Jesov, miközben a kezét dörzsölte. Érdekes, ha igaz, mert azt bizonyítja, hogy az elégedetlenség szentlelke már a születéskor befészkelte magát a kereskedők hálózobáiba, a lelkek halotti kamrájába, ahol a lelkek belefutottak a zsiros tsibe, a tea és egyéb italok tengerébe. Beszélj el mindent. Majd írok belőle egy regényt.

— Azt mondták, hogy már irtál rólam valamit — mondta Foma kíváncsian s figyelmesen hátra, mintha azt akarta volna kitalálni, hogy ugyan mit írhatott ez az ember, aki ilyen nyomorult.

— Igen, irtam rólad. Olvastad?

— Nem. Nem jutott hozzám.

— Hát mit mondtak neked erről?

— Hogy nagyon lerántottál.

— Hm! Hát nem érdekelt, hogy elolvas-tad volna?

— Majd elolvasom — mondta Foma bátorító hangon, mintha meg akarta volna nyugtatni Jesovot. (Folyt. köv.)

S P O R T.

Nemzetközi lövészverseny. A milánói lövészegylet június 9, 11-én tartja meg nemzetközi lövészversenyét. 11. é. revolverrel lesz lövészverseny. Ugyaznap délután lesznek kiosztva a díjak is. E nemzetközi lövészversenyre vonatkozólag a belügyminiszter most értesítést küldött minden törvényhatóságnak, melyben a versenyre a törvényhatóságot is meghívja. Jun. 9. és 11-ére, a nemzetközi lövészversenyre a m. kir. belügyminiszter utján a nagyvárad lövészegylet is meghívta.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó

2 szoba, konyha és mellékhelyiség-
ből álló lakás Nogáll-utca 9 sz. házban
Értekezhetni a

Leszámlító és Jelzálogbank
részvénytársaság
irodájában.

A 4⁰⁰-os magyar koronajáradék
1906 június hó 1-én esedékes

szelvényeit

már május hó 20-ától
költségmentesen beváltjuk.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI-, IPAR-,
ÉS TERMÉNYHITELBANK

NAGYVÁRAD, TELEKY-U. 3.
Telefonszám: 46.

Weinstock Fülöp

órás, látszerész és fényképészeti
szak-üzletét áthelyezte
Fő-utca 3. szám alá.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói
370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 belakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

férfi, női,
és gyermek-

czipőket, csizmákat

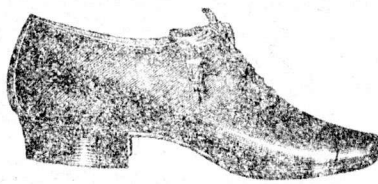
francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott árakon

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házukban
(volt rendőrségi épület) kicsinybeni eladási
üzletünkben árussítjuk.

Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrok és pénzügyőrök részére.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazár épület.

A költözködéshez szükséges:

Egész szőnyegek, továbbá tapasztré és spárga, futószőnyegek,
gyapjú és csipkefüggönyök ragarnitourák, madráczok, és paplanok legnagyobb

választékban kaphatók

Az árak pedig utólérhetetlen olcsók.

